

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
РЫБНО-СЛОБОДСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

422650, пгт. Рыбная Слобода,
ул. Ленина, дом 48

Тел.: (84361) 22113, факс: (84361) 23012, e-mail: balyk-bistage@tatar.ru, сайт: ribnaya-sloboda.tatarstan.ru

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БАЛЫК БИСТӘСЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

422650, Балык Бистәсе,
Ленин урамы, 48 нче йорт

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

16.05.2017

Балык Бистәсе штп.

КАРАР

№ 97пи

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы оешмалары, предприятиеләре һәм учреждениеләре эшчәнлегенә гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклылыгы турында Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы оешмалары, предприятиеләре һәм учреждениеләре эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны планлаштыру һәм контрольдә тотуны оештыру эшен алга таба камилләштерү максатларында "Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында" 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Уставы нигезендә **КАРАР БИРӘМ:**

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы оешмаларының, предприятиеләренә һәм учреждениеләренә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләве турындагы нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы оешмалары, предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләренә расланган Нигезләмә нигезендә оешмалар, предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча ел саен чаралар планлаштырырга һәм үткәргәгә тәкъдим итәргә.

3. Әлеге карарны Интернет-телекоммуникация чөлтәрендәге Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының рәсми сайтында <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru> веб-адресы, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы» нда <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча урнаштырырга.

4. Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотуны Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең инфраструктур үсеш буенча урынбасары Д. Ә. Низамовка йөкләргә.

Житәкче

Р.Х.Хәбибуллин

**Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы
оешмалары, предприятиеләре һәм учреждениеләре эшчәнлегенә
табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә
тотрыклылыгы турында
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1 әлеге Нигезләмә «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрдәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә эшләнде һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы оешмаларының, предприятиеләренә һәм учреждениеләренә гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләвен оештыру буенча эш тәртибен билгели.

1.2. Нигезләмә даими (5 елга бер тапкырдан да ким булмаган), законнар үзгәргә бәйле рәвештә, тәҗрибә туплау нәтиҗәләре буенча яңадан карала һәм тулыландырыла.

**II. Гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләү буенча оешмалар,
предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчәнлегенә төп юнәлешләр**

2.1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы оешмалары, предприятиеләре һәм учреждениеләре (алга таба-оешмалар) гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләү буенча эшчәнлегенә төп юнәлешләр :

- эшчеләрне, хезмәткәрләрне, аларның гаилә әгъзаларын, халыкны һәм аларның тормыш-көнкүрешен гадәттән тыш хәлләрдә саклауны тәмин итү;
- оешмаларның тиешле территориядә житештерү көчләрен рациональ урнаштыру;
- оешмаларны гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә әзерләү;
- гадәттән тыш хәлләрдә оешмаларны торгызу буенча эшләргә башкаруга әзерлек;
- гадәттән тыш хәлләрдә бурычларны хәл итү өчен оешмалар белән идарә итү системасын әзерләү.

2.2. Оешмаларның тотрыклы эшләве буенча чаралар алдан, эре житештерү һәлакәтләренә, табигый бәла-казаларның һәм тыныч вакыт катастрофаларының мөмкин булган нәтиҗәләрен, сугыш вакытында

икътисадны зарарлау ысулларын һәм чараларын үстерү һәм камилләштерү перспективаларын исәпкә алып эшләнә һәм гамәлгә ашырыла.

Үз характеры буенча алдан ук гамәлгә ашырыла алмый торган чаралар гадәттән тыш хәлләрдә (мәсәлән, эвакуачаралар, технологик эш режимнарын, житештерү бәйләнешләрен, идарә структурасын үзгәртү һ.б.) мөмкин кадәр кыска вакыт эчендә үткәрелә.

2.3.Функцияләренең тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны эшләү һәм үткәрү белән турыдан-туры житәкчелек итүне тыныч һәм хәрби вакытта Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы икътисадының тотрыклы эшләвен арттыру комиссиясе, «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Гражданнарны яклау идарәсе» муниципаль казна учреждениесе, район оешмалары житәкчеләре башкара.

Аларга түбәндәге бурычлар йөкләнә::

- буйсынудагы оешмалар эшчәнлегенең тотрыклылыгын арттыру буенча эшне оештыру;

- һәлакәтләр, табигый бәла-казалар һәм буйсынудагы оешмаларда ихтимал булган заманча зарарлану чараларының йогынтысы аркасында мөмкин булган югалтуларны һәм жимерелүләренә булдырмау буенча чараларны планлаштыру һәм үтәүне контрольдә тоту;

- халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү, бирелгән (кирәкле) күләмнәрен һәм продукция номенклатурасын чыгару өчен буйсынудагы оешмаларның торышын, мөмкинлекләрен һәм ихтыяжларын, мөмкин булган югалтуларны һәм жимерелүләренә исәпкә алып, бәяләү;

- буйсынудагы оешмаларның тотрыклы эшчәнлеге мәсьәләләре буенча тикшеренүләр оештыру, эшлängән чараларны гамәлгә ашыруның максатка ярашлылыгы буенча тәкъдимнәр әзерләү;

- буйсынудагы оешмалар эшчәнлегенең тотрыклылыгын арттыру буенча чаралар үтәлешенең сыйфатын тикшерү;

- оешмаларны гадәттән тыш хәл режимында эшкә күчерү буенча карар кабул итү өчен, район икътисады эшчәнлеген арттыру мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә мәгълүматларны гомумиләштерү һәм тәкъдимнәр әзерләү;

- әлеге хәлләренә гомумиләштерү һәм житештерү эшчәнлеген оештыру, оешмалар белән идарә итүнең бозылган очраklarын торгызу һәм авария-торгызу эшләрен башкару мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр әзерләү.

2.4. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы оешмаларына йөкләнә:

- аларның эшчәнлегенең тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны планлаштыру һәм үтәү;

- аварияләр, катастрофалар, табигый бәла-казалар һәм ихтимал заманча зарарлану чараларының йогынтысы аркасында мөмкин булган югалтуларны һәм жимерелүләренә булдырмау буенча чараларны планлаштыру һәм үтәү;

- бирелгән (кирәкле) күләмнәрдә һәм номенклатурада ихтимал югалтуларны һәм жиимерелүләргә исәпкә алып продукция (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) чыгаруны тәмин итү;

- кирәкле матди һәм финанс чаралары бүлеп бирү өчен җаваплылык.

2.5. Оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру чаралары аерым кушымтага бүленә, ул оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру планы дип атала.

Оешмаларның тотрыклы эшләвен арттыру чараларының бер өлеше гражданның оборонасының тиешле планнарында һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә исәпкә алыну чаралары планнарында карала.

2.6. Гражданның оборонасы планнарында каралган чараларның үтәлешен тикшерүдә тотуны Татарстан Республикасы Гражданның оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Гражданның оборонасы өлкәсендә вәкаләтләргә җаваплы ашыру бүлегенә әйдәп баручы киңәшчелә (Балык Бистәсе муниципаль районы буенча) катнашында «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы гражданның оборонасы идарәсе» муниципаль казна учреждениесенең җаваплы ашыра (киләшү буенча).

2.7. Гадәттән тыш хәлләрдә оешмаларның тотрыклы эшләвенә эзәрләү чараларының нәтиҗәләргә гражданның оборонасының махсус өйрәнүләргә үткәргәндә билгеләнә.

III. Гадәттән тыш хәлләрдә оешмаларның тотрыклы эшләве буенча чараларның типлаштырылган исемлегә

3.1. Аварияләргә һәм һәлакәтләргә барлыкка килүне булдырмау (куркынычын киметү) буенча чараларны сайлап алуның һәм нигезләүнең төп этаплары:

- гадәттән тыш хәлләргә ихтимал чыганақларын ачыклау (корылмалар, технологик җайланмалар, җитештерү төрләргә, аварияләргә химик-куркыныч матдәләргә булган савытлар (АХОВ), куркыныч параметрлы җайланмалар, җитештерүгә оештыру ысуллары һ. б.);

- гадәттән тыш хәлләргә һәр элементта гадәттән тыш хәлләр һәм мөмкин булган социаль-иқтисади нәтиҗәләргә барлыкка килү куркынычын анализлау;

- гадәттән тыш хәлләргә барлыкка килүне булдырмый калуның (куркынычын киметү) төп чараларын сайлау.

3.2. Җитештерү персоналын (халыкны) яклау һәм тормыш белән тәмин итү системасын эзәрләү таләпләргә тормышка ашыруның төп юллары итеп билгеләргә:

- төп фондларны һәм җитештерү процессларын камилләштерү;

- авариясез җитештерү таләпләргә һәм нормаларын эшләү (аныклау) һәм үтәү;

- төп житештерү фондлары торышын контрольдө тоту нәтижелелеге (ОПФ);

- даими техник хезмәт күрсәтү һәм ОПФ ремонты үткәрү;
- аварияләрсез житештерү өлкәсендә персоналның квалификациясен күтәрү.

3.2.1. Бу максат белән кирәк:

- гадәттән тыш хәлләр чыганаclarын ачыклау;
- нәтижеләрен фаразларга;
- гадәттән тыш хәлләр чыганаclarының санын киметергә.

3.2.2. Гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычын тулысынча юкка чыгарырга мөмкин булмаган очракта, житештерү персоналын яклауны тәмин итәргә кирәк:

- персоналга үз вакытында хәбәр итү;
- гадәттән тыш хәлләрдә персоналны саклау чараларын һәм көчләрне булдыру һәм әзерләү;

беренче медицина ярдәме күрсәтүгә әзерлек;

- гадәттән тыш хәлләрдә эшләр өчен тереклек тәмин итү системасын әзерләү.

3.3. Икътисад объектларының яңаларын төзегендә, үзгәртеп корганда (гамәлдәгеләрен киңәйткәндә) аларны, шулай ук аларның элементларын урнаштыруга карата таләпләрне исәпкә алырга кирәк. Әлеге таләпләрдән чыгып, иң гомуми (универсаль) типовой чаралар булып тора:

- объектларны урнаштыру һәм рельефны, грунт һәм климат шартларын, шулай ук жирлекнең башка үзенчәлекләрен исәпкә алып, аларның элементларын урнаштыру өчен майданчыклар сайлау;

- жирлектәге локаль уңайсыз участокларда объект элементларын урнаштыруны искәртү (чикләү);

- эре объектларының элементларын урнаштыру һәм аларны эре производстволарны киңәйтүне чикләү;

- куркыныч табигать күренешләре зоналарында куркыныч объектларны урнаштыруны чикләү һәм аларны башка объектлардан имин ераклыкта урнаштыру;

- объект территориясеннән читтә имин зонада зарарлы, шартлаткыч һәм жиңел ялкынсынучы матдәләрен саклау өчен базис складлары төзү.

3.4. Житештерү персоналына һәм халыкка зыянны киметү, икътисадый зыянны киметү һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтыны чикләү (булдырмау) функциянең тотрыклылыгы буенча вакытлы техник чаралар үткәрүгә ирешелә.

Бу максатка ирешү юлы :

- төп житештерү фондларын (ОПФ) гадәттән тыш хәлләр факторларыннан саклау;

- махсус табигать саклау чаралары үткәрү.

3.4.1. ОПФны саклау үз эченә ала:

- ОПФның физик ныклыгын арттыру;

- янғын сигнализациясен, янғын сүндерү системаларын урнаштыру;

- гадэттэн тыш хэллэр килеп чыгу ихтималын киметүне тээмин итэ торган технологиялар, биналар, жайланмалар конструкцияларен гамэлгэ керту ;

- уникаль һәм кыйммэтле жиһазларны саклау, аны эвакуациялөүгэ эзерлөү.

3.4.2. Табигатьне саклау чаралары булып тора:

- агымнарны чистарту;

- жиһазларны, торбаүткөргөчлөрне герметизациялөү;

- атмосфераның озон катламын жимерэ торган технологияларда куллануны киметү.

3.5. Икътисадның хужалык объектларын гадэттэн тыш хэллэр шартларында эшлөргэ эзерлөү максатыннан гамэлгэ ашырылырга тиеш:

- гадэттэн тыш хэллэр шартларында продукциянең (хезмэтлөрнең) мөһим төрлөрөн чыгаруны тээмин итү;

- объектларны матди-техник ресурслар, энергия һәм су белән тотрыклы тээмин итү;

- эшлөүче сменаның куркынычсызлыгын тээмин итү.

3.5.1. Элеге таләплөрне исәпкә алып, бу өлкәдә чаралар булып тора:

- продукциянең мөһим төрлөрөн чыгару мөмкинлеклөрөн бәялөү;

- тээмин итүчеләр белән житештерү элементлөрөн камилләштерү;

- аерым производстволарның бәйсез эшлөвенә эзерлек;

- гадиләштерелгән технология буенча эшлөргә эзерлек;

- матди-техник ресурсларның минималь кирәкле запасын булдыру ;

- жирле ресурслардан файдалануга эзерлек;

- автоном энергия һәм су белән тээмин итү чыганакалары белән тээмин итү;

- кабельле электр тапшыру линияларен куллану (ЛЭП);

- объектны ике һәм аннан да күбрәк чыганактан электр белән тээмин итү;

- аерым кулланучыларны үзәкләштерелгән өзүгә эзерлек;

- территорияләрне һәм биналарны авария хәлендәге яктыртуны тээмин итү;

- объектларны әйләнештәге су белән тээмин итү системалары һәм автоном су алу жайланмалары белән тээмин итү;

- персоналга авария һәм табигый бәла-казалар (алар барлыкка килү куркынычы) турында үз вакытында хәбәр итү ;

- гадэттэн тыш хэллэр шартларында персоналны саклау көчлөрөн һәм чараларын булдыру һәм эзерлөү;

- персоналны гадэттэн тыш хэллэр шартларында саклану ысулларына өйрөтү;

- беренче медицина ярдәме күрсәтүгә эзерлек;

- гадэттэн тыш хэллэр шартларында тормыш тээмин итү системасын эзерлөү.

3.6. РСЧС район системасының функциональ звенолары белән идарә итү системасын, көчләрән һәм чараларын авария, һәлакәт һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрен бетерү өчен эзерләү юнәлдерелгән булырга тиеш:

- персоналга һәм халыкка үз вакытында хәбәр итү өчен шартлар тудыру;

- авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару (АСДНР).

3.6.1. Бу максатларга түбәндәге юллар белән ирешелә:

- РСЧС көчләрән һәм чараларын алдан эзерләү;

- РСЧС район ярдәмче системасының функциональ звенолары белән идарә итү системасын эзерләү .

3.7. Көч һәм чаралар эзерләү буенча типик чаралар булып тора:

- формированиеләрне булдыру һәм укуыту, матди-техник тәэмин итү;

-матди-техник ресурсларның гадәттән тыш резерв фондларын булдыру;

- күзәтү һәм контроль постларын жәелдерүгә эзерлек;

- жирле ресурслардан файдалануга эзерлек;

- автоном энергетика чыганакалары белән тәэмин итү;

- документларның иминият фондын булдыру һәм саклау.

3.8.РСЧС район системасының функциональ звенолары белән идарә итүне эзерләү буенча типик чаралар булып торалар:

- авария (ЛПА), гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерү өчен оешмаларга бурычлар эшләү һәм кую;

- оешмалар белән идарә итү органнарын норматив-техник документлар белән тәэмин итү;

- оешма территориясендә һәм якин-тирә жирләрдә лаборатория контроле (СНЛК) күзәтү челтәрен булдыру;

- хәбәр итү системасын булдыру һәм эзерлектә тоту;

- гадәттән тыш хәлләр чыганакалары турында мәгълүмат жыю һәм анализлау системаларын булдыру;

- идарә итү пунктлары системасын булдыру;

- тармакта элементә системасын үстерү;

- мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр фаразын һәм гамәлләр планнарын төгәлләштерү;

- идарәнең функциональ һәм территориаль органнарының үзара хезмәттәшлеген оештыру:

- оешмаларның мәгълүмат үзәкләрен гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә эзерләү;

- оешмаларның идарә органнары персоналын эзерләү;

- объектларның куркынычсыз эшләвен һәм аларның эзерлеген контрольдә тотуны тәэмин итү;

-тотрыклылыкны арттыру проблемалары буенча фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-конструкторлык эшләрен (НИОКР) тәэмин итү.

IV. Икътисад объектлары һәм халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү системалары функцияләүнең тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны финанслау тәртибе

«Гражданнар оборонасы турында» 2008 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә оешмаларның һәм халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү системаларының тотрыклы эшләвен арттыру чараларын финанслау Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы оешмалары һәм жирле бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

V. Икътисад объектларының эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру, халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү системаларын үстерү буенча чаралар үтәләшен контрольдә тоту

Оешмаларның һәм халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү системаларының тотрыклы эшләвен арттыру буенча чараларның үтәләшен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы икътисадының тыныч һәм хәрби вакытта тотрыклы эшләвен арттыру Комиссиясе контрольдә тотта.